

Mens man på ambassaden gik i gang med at lægge en vagtplan for natten, ringede den overordnede embedsmand fra konsularafdelingen, der i mellemtiden havde talt med advokat Hartmann og derfor havde kendskab til afslaget. Han opfordrede nu ambassaden til at anvende sin autoritet som »husherre« og få gruppen til at forlade ambassaden. Ambassaden svarede, at det havde man jo gjort hele tiden, og opfordrede i stedet konsularafdelingen til at komme med tilbud, der kunne accepteres. Den pågældende embedsmand gjorde imidlertid gældende, at de østtyske myndigheder havde strakt sig meget langt, og at der ikke var mere at tilbyde.

Ambassaderåden foreslog derpå ambassadøren, at han talte med konsularafdelingen, men dette afslog denne under henvisning til, at konsularafdelingen ikke ville hjælpe ambassaden. I stedet bad ambassadøren om at tale med en embedsmand i DDR's udenrigsministeriums protokol. Den tidligere nævnte embedsmand fra konsularafdelingen ringede imidlertid ca. kl. 23.35 og meddelte, at det ikke var muligt at komme i forbindelse med protokollen, men at han var til disposition. Ambassadøren beklagede nu ifølge ambassaderåden i kraftige vendinger over for den østtyske embedsmand, at ambassaden på det nærmeste var taget som gidsel, og at gruppen agtede at blive på ambassaden indtil det forestående statsministerbesøg. Denne situation var efter ambassadørens opfattelse helt uacceptabel, og han forlangte derfor konsularafdelingens bistand til, at gruppen blev fjernet fra ambassaden.

Om motiveringer for dette skridt har ambassadøren over for udvalget oplyst, at det naturligvis var et usædvanligt skridt at tage på baggrund af, at dette ikke havde været tilfældet ved besættelser på andre vestlige ambassader, men der var den forskel, at mens DDR-borgerne i de andre tilfælde accepterede de tilbud, der blev givet, nægtede disse 18 totalt at acceptere et tilbud, der var bedre end noget tilbud, man havde fået andre steder.

Videre har ambassadøren begrundet sin handlemåde med, at man jo havde statsministerbesøget foran sig, hvorved man kunne risikere, at dette besøg blev udnyttet af de 18 østty-

skere som en yderligere pression. Ambassadøren vidste ikke, hvem der ville have fantasi til at forestille sig, hvordan et officielt besøg i Berlin ville forløbe, hvis det første, statsministeren måtte sige til Honecker, var: »Jeg er ked af, at min ambassade er besat af Deres borgere.« Det ville være en umulighed og ødelægge det gode besøg, det faktisk blev.

Efter at samtalen var forbi, fortalte ambassadøren ambassaderåden, at konsularafdelingen nu ville træffe de nødvendige dispositioner og sammen med advokat Hartmann komme på ambassaden om en halv times tid.

Embedsmanden fra konsularafdelingen og advokat Hartmann ankom imidlertid først til ambassaden ca. kl. 01.45, hvor man fra konsularafdelingens side udbad sig ambassadørens formelle bemyndigelse til at fjerne gruppen og fik denne. På grundlag af den videre samtale og efter ambassadørens instruktion gik ambassaderåden derpå ca. kl. 02.00 ud til de 18 østtyskere og opfordrede disse til at tage imod det senest fremsatte tilbud, der stadig stod ved magt. Såfremt de afslog at tage imod dette tilbud og forlade ambassaden, ville alternativet være, at de ville blive fjernet fra ambassaden af de østtyske myndigheder, som ambassaden allerede havde henvendt sig til, og de ville efterfølgende blive tiltalt af DDR efter den østtyske straffelovs § 134, stk. 3, om brud på husfreden, der havde en strafferamme på indtil 5 års fængsel.

Efter ca. 20 minutters betænkningstid meddelte de 18 østtyskere, at de enstemmigt havde besluttet at afslå at forlade ambassaden, og at de ville blive, indtil udrejsetilladelse forelå. I yderligere ca. 20 minutter forsøgte ambassaderåden forgæves at overtale de pågældende til at tage imod tilbudet og forlade ambassaden.

Efter at ambassaderåden havde orienteret ambassadøren, den pågældende embedsmand fra konsularafdelingen og advokat Hartmann om gruppens endelige afslag, ankom ca. kl. 03.00 2 civilklædte politifolk, hvoraf den ene blev lukket ind i receptionen, hvor han bad de 18 om at følge med. Uden nogen form for modstand eller diskussion fulgte de 18 herefter med ned til en bus, der ventede i ambassadens baggård og kørte væk. Det var ikke muligt for am-